

Kort Verhaal (fragment): De vermenigvuldiging van Valerie

Verschenen in de bundel *De Verleiding* (Uitgeverij Arena, april 2007)

Het leven van Valerie was voorspelbaar en eentonig als het sonore gebrom van een didgeridoo. Routines en automatismen bepaalden haar dag en 's nachts verschenen haar dromen in een star patroon. Als jong meisje al won haar verlangen naar herhaling het van haar nieuwsgierigheid en hoe meer Valerie verloor – haar jeugd, haar moeder, haar maagdelijkheid – hoe behoudzuchtiger ze werd.

Valerie vond het niet erg dat het leven haar nooit verraste. Saaiheid was niet iets om trots op te zijn en evenmin iets om je voor te schamen. Ze was in balans met haar rituelen en haar grondtoon verveelde haar niet.

Op werkdagen ontwaakte ze vaak voordat de wekker zijn vertrouwde gepiep liet horen en met gesloten ogen wachtte ze tot het precies kwart over zeven was. Ze had vier minuten om te douchen en elf om zich aan te kleden. Een half uur was voldoende voor haar strekoefeningen, het ontbijt en de afwas, en zodra de kerkklok acht sloeg, stapte ze de hal in om haar jas aan te trekken. Daar stond ze even stil voor een foto van een vrouw die op haar leek, maar net iets ouder was dan zij. De ogen van de vrouw straalden als de zilveren, met briljant ingelegde knopjes in haar oren. Valerie drukte een kus op het glas, trok een tissue uit haar tas en veegde de lipafdruk weg.

Al tien jaar legde ze hetzelfde traject af tussen haar grijze appartement en het betonnen gebouw waar ze werkte. Wandeling, metro, wandeling, alles met haar blik op de grond gericht. Gebroken stoeptegels waren herkenningspunten en iedere platgestampte en opgedroogde kauwgumvlek had een nummer.

Als Valerie iets zag liggen wat niet op straat thuishoorde – een handschoen, een adresboekje, een stuk speelgoed – raapte ze het op en legde het op een hek of vensterbank. Ze deed dit niet om het voor iemand gemakkelijker te maken het voorwerp terug te vinden. Het was uitsluitend bedoeld om het oorspronkelijke voorkomen van het plaveisel te herstellen. Variabelen, zoals hondenpoep en snoeppapiertjes, telden niet mee.

Valerie had in deze regelmaat oud kunnen worden, maar het leven zelf besloot anders. Het leven was het zat vanaf een zijspoor toe te kijken en op een argeloze dag in de herfst onttrok het zich aan de titanengreep van Valerie en nam wraak.

Halverwege de trap naar de metro op weg naar kantoor, zag Valerie iets glinsteren tussen het grijs van de stenen tree en het bruinrood van de bladeren. Een korte, nooit eerder ervaren stroomstoot ging door haar heen. Ze onderdrukte de neiging een paar passen terug te doen om te zien wat er lag. In haar schema kon ze geen seconde verliezen en ze haastte zich de ondergrondse in.

Tijdens een vergadering, die zij zoals gewoonlijk notuleerde, dwaalden haar gedachten af naar de glinstering die zo dwingend haar aandacht had getrokken. Ze had moeite zich te concentreren en toen het eindelijk vijf uur was, vertrok ze als eerste uit het gebouw.

De metro leek bij iedere halte langer te wachten dan normaal. Het ding had ruim acht uur de tijd gehad om gevonden te worden – dus een paar minuten maakte geen verschil – en toch ging de rit voor Valerie onverdraaglijk traag. Toen ze eindelijk uitstapte, schuifelde ze in de logge spitsmenigte de trap op en inspecteerde de hoeken van elke tree. Eerst vond ze niets. Pas toen ze weer naar beneden liep, tegen de mensenstroom in, en de bladerhopen van bovenaf naderde, zag ze de glinstering opnieuw.

Valerie zakte door haar knieën en veegde de herfstbladeren opzij. Een zilveren oorbel in de vorm van een halve maan schitterde haar toe. Ze pakte hem op en wreef met haar duim het vuil

weg, zodat het maantje nog meer glansde. Ze sloot haar hand, voelde het metaal warm worden op haar huid en liet de oorbel in haar handtas glijden. Op het moment dat ze de voordeur van haar huis opende, was ze hem vergeten.

Later die week, tijdens de lunchpauze in de rij van de kantine, ontdekte Valerie een rode kraal achter een poot van de gekoelde vitrine met belegde broodjes en melk. Weer ging er een schok door haar heen. Met de punt van haar schoen schopte ze tegen de kraal. Hij zat vast aan een kettinkje en ze bukte zich om het op te rapen. Het was een oorbel. Verbaasd bekeek ze het ding. Uit haar handtas viste ze de halve maan op die ze eerder die week had gevonden. Ze wikkelde beide oorbellen in een tissue en stopte ze in het voorvakje van haar tas. Thuis legde ze de sieraden op het plankje onder de spiegel in de badkamer.

Twee dagen gingen voorbij zonder dat de alledaagsheid van Valerie door een ongewone vondst werd doorbroken. Op zaterdag trof ze op het stoepje voor haar huis een derde oorbel aan, een hanger met aan elkaar geregen koperen muntjes. Ze legde de oorbel bij de andere twee op het plankje en vervolgde haar zaterdagse routine.

Het bleef niet bij drie keer. Met korte en lange tussenpozen die een systeem suggereerden dat ze niet kon ontcijferen, vond Valerie oorbellen op straat, op kantoor, in restaurants en in winkels. De vondsten verontrustten haar niet. Ze verzamelde braaf de exemplaren die op haar pad lagen en zodra het plankje onder de spiegel vol raakte, hing ze een prikbord boven haar bed waarop ze de oorbellen in keurige rijen vastpinde. Hoe uitgebreid haar verzameling ook werd, ze vond nooit de pendant van een oorbel die ze al had.

In het begin had Valerie niet door dat er iets veranderde. Afgezien van de oorbelincidenten waren haar dagen voorspelbaar en eentonig als altijd. Pas na weken merkte ze dat er in het starre patroon van haar dromen was ingebroken en dat vreemde beelden de vertrouwde hadden verjaagd.

Iedere nieuwe droom zette zijn stempel. Valerie ontwaakte geërgerd, angstig of vertederd. Op een ochtend werd ze met samengeknepen keel wakker. Ze had over een oudere kunstenaar gedroomd die zich meer verbonden wilde voelen met zijn geliefde. Omdat de vrouw met een andere man getrouwd was en hun relatie geheim wilde houden, kon hij haar geen ring geven. Hij kocht een paar oorringen waarvan ze er ieder één konden dragen. De vrouw weigerde – ook dit symbool zou haar verraden – en de kunstenaar bleef achter met twee dunne gouden oorringen met een minuscule hartje erop.

Valerie wist zeker dat ze de droom nooit eerder had gehad en toch voelde ze zich onmiddellijk verbonden met de overspelige vrouw. Ze keek naar het prikbord boven haar bed. Er hingen honderden exemplaren. Op haar knieën op het matras bestudeerde ze haar collectie en in de derde rij van onder hing de oorbel met het hartje waarover ze die nacht had gedroomd. Zonder te beseffen wat ze deed, trok ze de punaise uit het bord en nam de oorbel mee naar de badkamer, waar ze hem met watten en alcohol desinfecteerde. Vervolgens nam ze een schone naald, prikte het gaatje in haar linkeroorlel door, dat na jaren vrijwel was dichtgegroeid en stak de ring met het hartje in haar oor.

Haar huid begon te tintelen en ze knipoogde naar zichzelf in de spiegel, wat ze nooit eerder had gedaan. Ze kleepte zich aan en ging naar buiten. Het was zaterdag en zaterdagen begonnen bij de bakker. Iedere week haalde ze er vier waldkorndroogjes. De bakkerszoon die vaak achter de toonbank stond, altijd bits keek en nooit een aardig woord tot Valerie sprak, groette haar warm toen ze de winkel binnenkwam en liet haar, eenmaal aan de beurt, proeven van een verse roomboter cake.

Op maandag ging ze naar haar werk met de felblauwe oorbel in die ze ooit op kantoor in de lift had opgeraapt. De forenzen met wie ze al jaren de metro deelde en met wie ze altijd plichtmatig een knikje uitwisselde, leken haar niet te herkennen. Op kantoor begon de dag met een compliment – wat staat die kleur op je lippen je goed – en eindigde met een uitnodiging van haar baas voor een verjaardagsfeest op vrijdagavond. Valerie was gewend haar lunchpauzes

alleen en in stilte door te brengen. Vrouwelijke medewerkers hadden nooit de moeite genomen met haar te praten en hoewel Valerie niet lelijk was, hadden mannelijke collega's haar nooit zien staan.

Op dinsdag droeg Valerie de oorbel met de rode kraal en werd zij door de caissière in de kantine opvallend vriendelijk ontvangen. De vrouw, die doorgaans stug en teruggetrokken de lunches afrekende, begon uit het niets een praatje over het weer, informeerde vervolgens naar de kinderen van Valerie (die ze niet had) en vroeg haar de groeten over te brengen aan haar echtgenoot (die niet bestond). De vrouw zag haar voor iemand anders aan en Valerie hield haar mond.

De volgende dagen wisselde ze steeds van oorbel. Eerst zag ze geen relatie tussen het gedrag van anderen en wat ze in haar oor hing. Ze geloofde niet in mysterieuze verbanden en was blind voor de feiten, die allesbehalve subtiel waren. Maar hoe meer ze op de houding van anderen lette, hoe meer afwijkende reacties haar opvielen. Het leek of iedere oorbel zijn eigen anomalieën voortbracht. De ene dag waren haar collega's complimenteus, de andere dag katten ze haar af. De vraag die Valerie had verwacht – wat is er met die andere oorbel gebeurd? – werd nooit gesteld. Niemand scheen op te merken dat ze er steeds maar eentje droeg.

Ook over zichzelf verwonderde ze zich. Voordat ze de oorbellen begon te dragen reageerde zij altijd weloverwogen. Met een oorbel in begreep ze pas wat ze had gezegd als ze de reactie van anderen hoorde. Ze ontdekte toonhoogten in haar stem die ze niet eerder had gebruikt en sprak een arsenaal aan gevatheid aan waaruit ze nooit had geput. Haar allesdoordringende regelmaat liet de teugels vieren en maakte ruimte voor diversiteit. Het was alsof ze steeds even in de huid van een ander kroop. Dat was helaas niet zonder gevaren. [...]

Wie verder wil lezen kan de bundel *De Verleiding* bestellen.